

Colaborarea dintre sfântul Vincențiu de Paul și sfânta Luiza de Marillac

În scrisoarea sa din 15 martie 2015, părintele Gregory Gay, superiorul Familiei Vincențiene ne spunea referitor la colaborare: *"Știm bine cât de înrădăcinată este colaborarea în carisma noastră, mai ales din exemplul de viață al Fondatorilor. Știm de asemenea că nu putem să-i slujim mai bine pe cei care trăiesc în sărăcie decât dacă colaborăm în acest minister cu ei și între noi"*. Sfântul Vincențiu de Paul este un mare exemplu în acest sens, tot ceea ce a realizat în domeniul evanghelizării și slujirii săracilor a făcut-o împreună cu alții: mari și mici, clerici și laici, femei și bărbați, bogați și săraci. Nu și-a însușit niciodată succesul, roadele acțiunilor realizate împreună cu ceilalți, chiar dacă de cele mai multe ori el a fost inițiatorul, promotorul și animatorul lor. Autorul suprem a tot ceea ce a întreprins în slujba evanghelizării și a săracilor a fost întotdeauna Dumnezeu. S-a considerat pe sine "colaboratorul" Providenței divine și așa i-a privit și pe ceilalți.

Toate acțiunile concrete ale sfântului Vincențiu au pornit de la o nevoie concretă pe care a depistat-o în jurul său sau pe care alții i-au prezentat-o. Și-a însușit această nevoie și a mobilizat cât mai multe persoane pentru a găsi soluții. Nevoiașii au fost întotdeauna principala lui preocupare, și el personal se considera un nevoiaș. Aș dori să vă prezint pe scurt colaborarea dintre Vincențiu de Paul și Luiza de Marillac din prisma nevoilor, pornind de la nevoile Luizei de Marillac, trecând apoi la nevoile lui Vincențiu de Paul, nevoile tinerelor ce activau în diferite asociații de caritate pentru a ajunge la nevoile săracilor.

a) Nevoile Luizei de Marillac

Sfântul Vincențiu o întâlnește pe Luiza de Marillac în jurul anului 1626, când era deja o persoană cunoscută: preceptor al uneia dintre cele mai influente familii din regat, de Gondi, membru al Consiliului de Conștiință, capelanul galerelor regale, organizatorul asociațiilor de caritate, fondatorul unei congregații de preoți. Luiza de Marillac era o aristocrată văduvă de 35 de ani cu un copil de 12 ani și avea **nevoie de un director spiritual**. Cel care-i fusese sfătuitor în ultimii ani din anumite motive a trebuit să se mute din Paris. Nu știm cine le-a făcut cunoștință și nici cum s-au întâlnit. Știm că pentru amândoi începuturile acestei relații au fost dificile, cu rețineri mari de ambele părți. Sfântul Vincențiu nu mai dorea să piardă timpul cu o aristocrată nemulțumită de viața ei (nevoile săracilor păreau mult mai mari și mai urgente!), iar Luiza acceptă cu greu să depindă sufletește de un "fiu de țăran", chiar dacă acum era cunoscut în tot regatul. Nevoia însă o împinge spre el și acceptă. Luiza avea un trecut foarte dureros: s-a născut dintr-o relație extraconjugală, nu a știut niciodată cine i-a fost mamă, a crescut într-o mănăstire de maici departe de căldura unei familii, nu a fost acceptată într-o mănăstire, familia a căsătorit-o cu bărbat ce nu făcea parte din marea aristocrație. Sperând că toate greutățile vor înceta odată cu căsătoria Luiza are din nou o decepție, copilul născut se dezvoltă foarte lent și este un copil dificil, soțul se îmbolnăvește grav și moare. Din cauza

necazurilor Luiza cade în depresie, se simte părăsită de toți, chiar și de directorul spiritual, își pierde speranța și chiar se îndoiește de existența lui Dumnezeu. Fire foarte sensibilă și scrupuloasă, caută cauzele nefericirii și necazurilor sale; este convinsă că Dumnezeu o pedepsește pentru că nu a rămas fidelă dorinței de a se călugări; duce o viață foarte austeră cu posturi, rugăciuni și nopți nedormite...

Sfântul Vincențiu va avea nevoie de câțiva ani pentru a înțelege adevărata personalitate a ei. Încetul cu încetul el descoperă profunzimea vieții ei spirituale, ușurința cu care aceasta leagă relații, bunăvoința ei, rapiditatea cu care înțelege anumite situații, sensul organizatoric. Odată cu trecerea timpului, Luiza depășește reținerile față de Vincențiu, reușește să-și învingă antipatia față de el și descoperă în el „omul lui Dumnezeu, plin de înțelepciune supranaturală și gata să-i înțeleagă mișcările sufletești”. Corespondența pe care cei doi au avut-o în primii ani de colaborare scoate în evidență măiestria cu care sfântul Vincențiu o îndrumă pe Luiza pe calea desăvârșirii: întâi de toate o eliberează de povara posturilor și sacrificiile impuse, face ordine în viața ei de rugăciune și de pocăință, îi cere să citească și să mediteze evanghelia, să caute și să accepte voința lui Dumnezeu, să se abandoneze în mâinile Providenței, să vadă în orice întâmplare „semnele prezenței lui Dumnezeu”. Pentru a o îndepărta de propriile griji și preocupări îi cere să se intereseze mai mult de soarta celor din jur, să stea de vorbă cu oamenii, să zâmbească mai mult. Progresiv Luiza scapă de starea de depresie, își regăsește încrederea în sine, se redescoperă pe sine.

Este foarte important să reținem că sfântul Vincențiu nu reduce întreaga personalitate a Luizei de Marillac la problemele sale, nu rămâne la prima impresie, ci parcurge împreună cu ea un drum de cunoaștere a calităților, a limitelor personale și de căutare a voinței lui Dumnezeu

b) Nevoile lui Vincențiu de Paul

La început relația dintre Vincențiu de Paul și Luiza de Marillac are un singur sens, adică dinspre Luiza spre Vincențiu. Ori de câte ori are nevoie de un sfat, de consolare sau vrea să-și împărtășească trăirile spirituale Luiza îl caută pe sfântul Vincențiu și acesta îi răspunde prompt sau o face să aștepte spunându-i să aibă răbdare și să-și pună încrederea mai mult în Dumnezeu. Ea apelează la el ori de câte ori are nevoie. În 1629, după trei ani, lucrurile par să se schimbe. Printr-o scrisoare, Vincențiu o roagă pe Luiza să facă rost de două trei cămăși pe care să le trimită unei asociații de caritate. Dacă până acum a îndemnat-o să fie atentă cu cei din imediata apropiere pe care el nu-i cunoștea, acum o implică într-un fel în activitatea lui.

Câteva luni mai târziu Vincențiu o roagă pe Luiza să viziteze asociația de caritate de la Montmirail (la 100 de km. de Paris) și alte câteva din imediata apropiere. Nu este vorba de un ordin, ci de o rugămintă lăsându-i Luizei libertatea de a accepta sau nu. După un scurt moment de gândire, Luiza acceptă propunerea lui Vincențiu, copilul fiind la internat, nu avea alte responsabilități importante.

Sfântul Vincențiu avea **nevoie de o persoană competentă** care să observe cum stau lucrurile în diferite asociații (în ultimii 12 ani acestea s-au înmulțit foarte

mult), să depisteze cauzele anumitor dificultăți întâmpinate de asociații, să găsească soluții practice, să încurajeze persoanele implicate în ajutorarea săracilor. Este surprinzător faptul că apelează la o femeie și nu la un preot din congregația lui sau la un alt preot; mai mult, Luiza nu făcea parte din nici o asociație și era o femeie care se lupta să-și depășească problemele personale. Pregătirile pentru călătorie sunt făcute cu mare atenție. Putem vorbi chiar de o trimitere în misiune, în numele Domnului. Sfântul Vincențiu îi scrie: *„Mergeți, domnișoară, mergeți în numele Domnului. Mă rog ca bunătatea sa dumnezeiască să vă însoțească, ea să vă aline pe cale, să vă fie umbră împotriva arșiței, să vă adăpostească de ploaie și frig, să vă fie pat moale pe timp de oboseală, să vă dea putere în muncă și să vă aducă înapoi pe deplin sănătoasă și plină de fapte bune. În ziua plecării vă veți împărtăși ca să cinstiți iubirea Domnului nostru și călătoriile pe care le-a făcut din iubire și tot din iubire a îndurat necazuri, împotriviri, greutăți și încercări; El să binevoiască să vă binecuvânteze călătoria, să vă dea duhul și harul său ca să procedați în același duh și să suportați necazurile așa cum a făcut-o el¹.*

Luiza trăiește misiunea ce i-a fost încredințată ca pe un act de credință. Este conștientă de faptul că a fost trimisă pentru o lucrare ce o depășește. Putem remarca faptul că sfântul Vincențiu nu îi cere să îl ajute în munca lui, să fie ajutorul său în proiecte personale, ci îi cere să participe la misiunea pe care Dumnezeu i-o încredințează pentru evanghelizarea săracilor. Pentru el activitatea în favoarea celor marginalizați și nevoiași nu este o „afacere personală”, ci este o misiune de evanghelizare ce trebuie trăită împreună în Biserică. Misiunea nu-i aparține, nu el este stăpânul, ci Dumnezeu.

c) Nevoile tinerelor ce activau în diferite asociații de caritate

Odată cu începerea vizitelor la asociațiile de caritate relația dintre sfântul Vincențiu și sfânta Luiza ajunge la un alt nivel, nu mai putem vorbi doar de relația penitent - îndrumător spiritual. Corespondența dintre ei are și alte subiecte în afara celor ce privesc progresul spiritual al Luizei. Se vede că amândoi sunt preocupați de ajutorarea săracilor, dar și de modul în care cei implicați o fac. Amândoi observă că multe doamne din asociațiile de caritate nu mai merg personal la săraci, ci își trimit slujnicele dintre care, unele fac treabă de mântuială, dar sunt multe care o fac în spirit de credință și chiar vor să se implice mai mult. Amândoi își dau seama că aceste tinere au **nevoie de îndrumare și formare** pentru a trăi slujirea săracilor ca pe o formă de devoțiune și chiar de consacrare. Din nou sfântul Vincențiu dă dovadă de încredere și-i încredințează Luizei primul grup de tinere pentru a le învăța să se roage, să practice virtuțile, să trăiască în comunitate și să îngrijească bolnavii săraci. Așa ia naștere Compania Fiicelor Carității alcătuită din tinere sărace, fără carte, dar pline de dorința de a se dăruie în întregime lui Dumnezeu slujindu-i pe săraci.

Din nou sfântul Vincențiu nu-și atribuie această lucrare. Le spune tuturor că Dumnezeu este autorul acestei lucrări, el nici nu s-a gândit la așa ceva, dar Dumnezeu s-a gândit la binele săracilor și atunci a chemat tinere sărace cărora le-a

¹ SV I, 72-73.

Încredințat misiunea de a avea grijă de copiii lui iubiți, de săraci. Atât sfânta Luiza cât și surorile sunt invitate să facă parte din marele plan de iubire al lui Dumnezeu cu poporul său în favoarea celor marginalizați și nevoiași.

d) Nevoile săracilor

Privind la tot ceea ce a inițiat sfântul Vincențiu în favoarea săracilor nu trebuie să pierdem din vedere faptul că totul s-a făcut progresiv. Pentru a trece de la nevoile și ambițiile personale la o viață dedicată în întregime lui Dumnezeu și săracilor, sfântul Vincențiu a parcurs mai întâi un drum de purificare/convertire interioară. S-a lăsat modelat de mâna milostivă a lui Dumnezeu care l-a transformat într-un instrument docil al milostivirii sale. Același drum de purificare/convertire l-a parcurs și sfânta Luiza sub îndrumarea sfântului Vincențiu. Doar un suflet purificat de orice ambiție personală poate deveni colaboratorul lui Dumnezeu. Doar un suflet purificat de obsesia pentru bunăstarea proprie poate vedea nevoile reale ale celor din jur. Doar un suflet purificat de setea de putere și dominare se poate apleca la picioarele săracilor pentru a-i îngriji în spirit de credință și umilință. Sfântul Vincențiu vede foarte clar nevoile săracilor din timpul său când spune: „*Oamenii săraci mor de foame și se osândesc*”. Săracii au **nevoie de pâine și de lumina credinței** care îi vor salva de la moartea trupească și de la moartea veșnică. Toate eforturile sfântului Vincențiu vor avea ca scop satisfacerea acestor două nevoi fundamentale ale săracilor: hrana trupească și hrana sufletească. Sfânta Luiza a aderat pe deplin la această viziune, și-a însușit-o și a transmis-o la rândul său și altora. Această viziune a fost preluată de-a lungul secolelor de multe alte organizații laice sau comunități călugărești. Și până atunci săracii erau ajutați de cei din jur, Biserica îndemna credincioșii și pe cei mai bogați să dea de pomană și să aibă milă de cei săraci. Cu Sfântul Vincențiu ajutorarea săracilor capătă o nouă formă: structurată, organizată, constantă, atentă, și capătă un nou nume: caritate.

Concluzie

Am afirmat la început că relația dintre sfântul Vincențiu și sfânta Luiza a pornit de la o nevoie personală concretă. Această relație s-a transformat într-o colaborare strânsă ce avea la bază nevoile celorlalți, nevoile săracilor. Colaborarea lor avea un obiectiv comun și dorit de amândoi: salvarea săracilor atât din punct de vedere material cât și spiritual. Amândoi au trecut printr-o purificare interioară, au trăit misterul pascal, misterul morții și învierii. Au descoperit în profunzimea ființei și în experiențele lor nevoia urgentă de a-i elibera pe cei pe care foamea sau „reaua credință” îi țin în sclavie și mizerie extremă. Colaborarea dintre ei nu avut vreun interes personal, nici nu a căutat avantaje sau ascensiune, singurul lor interes a fost slujirea lui Dumnezeu și ajutorarea săracilor. Au fost legați print-o vocație comună și un singur scop.

Traian, 30 aprilie 2016
Sora Magdalena